

08/04/2021 19:25

Υπερβολικές οι ανησυχίες για θανατώσεις πτηνών από τις ανεμογεννήτριες

Μακροχρόνια μελέτη για 8 χρόνια στο αιολικό πάρκο Αγίου Νικολάου στη Βουλγαρία, διαπιστώνει μηδενικές συγκρούσεις σε σχέση με τις πάνω από 700 που αναμένονταν

Μια ενδιαφέρουσα μελέτη σχετικά με τις επιπτώσεις των αιολικών πάρκων στην ορνιθοπανίδα και του ορθού σχεδιασμού μέτρων μετριασμού των σχετικών επιπτώσεων, έχει συνταχθεί από τον διεθνούς φήμης ορνιθολόγο Dr Phil Whitfield και την ομάδα του στη συμβουλευτική του εταιρεία Natural Research. Σημειώνεται ότι ο Dr Whitfield ανάμεσα σε άλλα συμβουλεύει το WWF στην Ελλάδα σε θέματα πολιτικής για τα αιολικά πάρκα της Θράκης (**υποσ 1**).

Η ομάδα του Dr Whitfield εκτέλεσε μια μακροχρόνια μελέτη παρακολούθησης των επιπτώσεων του αιολικού πάρκου Αγίου Νικολάου (**υποσ 2**) που βρίσκεται στο ακρωτήριο Καλιάκρα, μια χερσόνησο στη Δροβουτσά στην Βορειοανατολική Βουλγαρία, εντός Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (ΣΠΠ) και κατά τμήματα εντός Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) της ορνιθοπανίδας του δικτύου Natura 2000. Το αιολικό πάρκο αποτελείται από 60 ανεμογεννήτριες Vestas V90 – 3 MW, ύψους πυλώνα 100 m.

Παρουσιάζει ενδιαφέρον το γεγονός ότι η μελέτη συγκρίνει τις πραγματικές συγκρούσεις πτηνών από τα είδη ενδιαφέροντος, κατά τα 8 πρώτα χρόνια λειτουργίας του αιολικού πάρκου (2010 – 2017), με τις εκτιμήσεις της Βουλγαρικής Ορνιθολογικής Εταιρείας πριν την κατασκευή του, οι οποίες διαπιστώνεται από τη μελέτη ότι είναι υπερβολικές.

Είδος	Εκτιμήσεις της Βουλγαρικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, πριν την κατασκευή του πάρκου		Πραγματικές συνολικές συγκρούσεις 2010 - 2017
	... για ετήσιες συγκρούσεις	... για συνολικές συγκρούσεις (2010-2017)	
Λευκός πελαργός (<i>Ciconia ciconia</i>)	86,1	689	0
Λευκός πελεκάνος (<i>Pelecanus onocrotalus</i>)	1,58	12,6	0
Σφηκιάρης (<i>Fernis arvensis</i>)	0,9	7,2	0
Κραυγαετός (<i>Clanga romarina</i>)	0,15	1,2	0

Μάλιστα όπως προκύπτει από τη μελέτη, οι εκτιμήσεις της Βουλγαρικής Ορνιθολογικής Εταιρείας πριν την κατασκευή του αιολικού πάρκου ήταν υπερβολικές ακόμα και σε σχέση με τις εκτιμήσεις της ίδιας εποχής από τη Βουλγαρική Ακαδημία Επιστημών, που επίσης δεν επαληθεύθηκαν. Για παράδειγμα, με βάση τα στοιχεία της Ακαδημίας θα έπρεπε να αναμένονται 117 θάνατοι πελαργών τα πρώτα επτά έτη λειτουργίας, αντί κανενός που ήταν στη πραγματικότητα, δηλαδή 6 φορές λιγότεροι από τους 689 που εκτιμούσαν τα στοιχεία της Βουλγαρικής Ορνιθολογικής.

Η παρακολούθηση της θνησιμότητας λόγω σύγκρουσης διεξήχθη ενδελεχώς από την ομάδα του Dr Whitfield για πολλά χρόνια (η εν λόγω έρευνα διήρκεσε 8 έτη φθινοπωρινής μετανάστευσης και 8 έτη χειμερινής), και με πραγματοποίηση χιλιάδων ερευνών ανά ανεμογεννήτρια. Ειδικά στη διάρκεια των οκτώ φθινοπωρινών μεταναστεύσεων πραγματοποιήθηκαν συνολικά 4.585 έρευνες. **Παρά τον σημαντικό αριθμό των ερευνών, δεν καταγράφηκε καμία σύγκρουση των ειδών ενδιαφέροντος με ανεμογεννήτριες.**

Η έρευνα έδειξε επίσης ότι κανένας πληθυσμός άλλου είδους (που δεν θεωρείται προστατευμένο αλλά που μπορεί να θεωρηθεί δημογραφικά ευαίσθητο ή διατηρητέο) θα μπορούσε να έχει απειληθεί από τις συγκρούσεις (υποσ 3).

Η μελέτη σημειώνει ότι η εξήγηση για την «απρόσμενη» χαμηλή θνησιμότητα πτηνών εξαιτίας της σύγκρουσης με ανεμογεννήτριες στο αιολικό πάρκο Αγίου Νικολάου, μπορεί να αποδοθεί στους υπερβολικούς ισχυρισμούς της Βουλγαρικής Ορνιθολογικής Εταιρείας πριν την κατασκευή του, ήτοι ότι αναμένονται τεράστιες επιπτώσεις στα πτηνά. Αυτοί οι ισχυρισμοί, οι οποίοι είχαν αμφισβητηθεί από επιτόπιες παρατηρήσεις πριν την κατασκευή του πάρκου και αποδείχθηκαν υπερβολικοί μετά την κατασκευή του, αναφέρονταν σε δύο ζητήματα:

- 1) τη συσχέτιση της τοποθεσίας του αιολικού πάρκου Αγίου Νικολάου με την μεταναστευτική διαδρομή Via Pontica κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου και
- 2) τη σημασία της περιοχής για τις κοκκινόχηνες (*Branta ruficollis*).

Μάλιστα ο Dr. Whitfield γράφει: «Οι υπερβολές των ισχυρισμών της Βουλγαρικής Ορνιθολογικής Εταιρείας πριν την κατασκευή, καταγράφονται (και πάλι ειρωνικά) από

έργο LIFE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την κοκκινόχηνα, στο οποίο ενεπλάκη και η Βουλγαρική Ορνιθολογική από όταν το αιολικό πάρκο Αγίου Νικολάου, ξεκίνησε την λειτουργία του (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2015) (υποσ. 4) ».

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο αιολικό πάρκο εγκαταστάθηκε σύστημα αυτόματης παύσης ανεμογεννητριών σε συνεργασία με συστήματα παρακολούθησης ορνιθοπανίδας. Κατά την εκπόνηση της έρευνας, εντοπίστηκαν πιθανές ανεπιθύμητες συνέπειες σε άλλα είδη (μη προστατευτέα) και έγινε προσπάθεια αναθεώρησης των κριτηρίων του συστήματος αυτόματης παύσης ώστε να συμπεριληφθούν και αυτά. Για τα οκτώ έτη από το 2010-2017 και κατά τη διάρκεια της φθινοπωρινής περιόδου, καταγράφηκαν στο σύνολο τους 49 τέτοια πτηνά που χτυπήθηκαν από πτερύγια ανεμογεννητριών: 9 ασημόγλαροι, 12 χελιδόνια διαφόρων ειδών και κυρίως στρουθιόμορφα. Συνολικά καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας, μόνο τέσσερα αρπακτικά πουλιά θανατώθηκαν: μία γερακίνα (*Buteo buteo*), δύο βραχοκιρκίνεζα (*Falco tinnunculus*) και ένα μαυροκιρκίνεζο (*Falco vespertinus*).

Στο πλαίσιο της έρευνας και καθ' όλη τη διάρκεια παρατήρησης του αιολικού πάρκου, καταγράφηκαν πολλές εκατοντάδες χιλιάδες πτήσεις κοκκινόχηνων είτε μέσα στο αιολικό πάρκο είτε να πετούν μέσα-έξω από αυτό, χρησιμοποιώντας το ως περιοχή αναζήτησης τροφής. Ένα μεγάλο ποσοστό αυτών των πτήσεων γίνονταν σε ύψη που θέτουν τις χήνες σε κίνδυνο σύγκρουσης με ανεμογεννήτριες. Παρά το φαινομενικά μεγάλο ρίσκο σύγκρουσης και παρά την τακτική έρευνα (κάθε επτά ημέρες κατά τη διάρκεια του χειμώνα σε χρονικό διάστημα 8 ετών), δεν καταγράφηκε κανένας θάνατος κοκκινόχηνας από σύγκρουση. Τα αποτελέσματα των μελετών στο αιολικό πάρκο του Αγίου Νικολάου, αποτυπώνουν δύο βασικά συμπεράσματα:

1. Οι χήνες, συμπεριλαμβανομένων των κοκκινόχηνων, σε καμία περίπτωση δεν απειλούνται από πιθανή θανάτωση εξαιτίας του αιολικού πάρκου και
2. Οι χήνες της χειμερινής περιόδου έχουν μια άψογη ικανότητα να αποφεύγουν τη σύγκρουση με τις ανεμογεννήτριες.

[1 <https://www.natural-research.org/ecological-consultancy-company/team/dr-phil-whitfield>](https://www.natural-research.org/ecological-consultancy-company/team/dr-phil-whitfield)

[2 <https://www.aesgeoenergy.com/site/Studies.html>](https://www.aesgeoenergy.com/site/Studies.html)

3 Η παρακολούθηση και η ανάλυση των μελετών του αιολικού πάρκου St. Nikola απέρριψαν άλλες πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις σε πληθυσμούς πτηνών όπως για παράδειγμα εκτοπισμός τους ή εμπόδια στη μεταναστευτική τους πορεία

4 European Commission. 2015. LIFE09/NAT/BG 000230. Conservation of the Wintering Population of the Globally Threatened Red-breasted Goose (*Branta ruficollis*) in Bulgaria. Reporting Date 15/07/2015. FINAL Report. Downloadable materials available from: <http://bspb-redbreasts.org/en/Technical-reports-and-documents-related-to-the-project.html>